

การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง การเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต

The Development of Instructional Package of Flute Performance for Secondary Grade 1 Students at Tesabanwutworanatbunput School

วิรุพท์ โสภางเจริญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1. เพื่อพัฒนาชุดการสอน เรื่องการเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ใช้เวลาทดลองระหว่างปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 16 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดการสอน เรื่องการเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีประสิทธิภาพ 86.31/88.66 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเป่าฟลูต ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในด้านการเป่าฟลูต จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.33-0.68 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.60 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 ตอนที่ 2 คือแบบทดสอบวัดความสามารถในด้านการเป่าฟลูต มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบ t ชนิดตัวแปรสัมพันธ์กัน (t-dependent)

ผลการวิจัย พบว่า ชุดการสอนเรื่อง การเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 86.31/88.66 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนเรื่อง การเป่าฟลูต มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ชุดการสอน. การเป่าฟลูต. การพัฒนาชุดการสอน,

Abstract

The purposes of this study were: 1) to develop the instructional package on Playing Flute for Mattayom 1 Students at the Tesabanwutworanatbunput School to be effective in accordance with 80/80 criteria; 2) to compare the before and after learning to find out the learning achievement of the Mattayom 1 students.

The samples were 30 Mattayom 1 students at the Tesabanwutworanatbunput School, Muang Nakornsawan District, Nakornsawan Province. The experimental study was carried out in semester 2, academic year 2009 and it lasted 16 hours. The instruments were the instructional package on Playing Flute for Mattayom 1 Students and the achievement test. The effectiveness of

* นักศึกษาปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรี (ดนตรีศึกษา) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

the instructional package was 86.31/88.66 higher than the 80/80 efficiency standard. The test contained 2 parts. Part 1 comprised 30 items with difficulty value of 0.33 - 0.68, discrimination value of 0.20 - 0.60 and reliability value of 0.84. Part 2 was the test of student ability in playing flute with reliability value of 0.73. The data was analyzed to see the mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and the t-test (t-dependent)

The results of the study were that the effectiveness of the instructional package on Playing Flute for Mattayom 1 Students was 86.31/88.66 higher than the 80/80 efficiency standard, and that the students with the use of the instructional package on Playing Flute for Mattayom 1 Students significantly improved their learning ($p = .05$)

Keyword : instructional package, Playing Flute, Development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตและสังคม มนุษย์ทุกเชื้อชาติทุกศาสนา ต่างรู้จักดนตรีและนำดนตรีเข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตประจำวัน ตลอดจนดนตรีนั้นยังสามารถช่วยให้ผ่อนคลายในด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้ฟังได้ นับว่าดนตรีมีส่วนช่วยในการพัฒนาจิตใจและบุคลิกภาพของประชาชนในแต่ละประเทศ ดังพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ซึ่งมีใจความตอนหนึ่งว่า "...ดนตรีทุกชนิดเป็นศิลปะที่สำคัญอย่างหนึ่งมนุษย์เกือบทั้งหมดชอบและรู้จักดนตรี ตั้งแต่เยาว์วัยคนเริ่มรู้จักดนตรีบ้างแล้ว ความรอบรู้ทางดนตรีอย่างกว้างขวาง ย่อมขึ้นอยู่กับเขาวรรณและความสามารถในการแสดงดนตรีของแต่ละคนอาศัยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ในระหว่างศิลปะนานาชาติ ดนตรีเป็นศิลปะที่แพร่หลายกว่าศิลปะอื่นๆ และมีความสำคัญในทางการศึกษาของประชาชนทุกประเทศด้วย..." (โรงเรียนจิตรลดา 2539 : 36)

ดังนั้นในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้บรรจุวิชาดนตรีไว้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ในด้านหลักสูตรวิชาดนตรีของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้จัดเนื้อหาสาระดนตรีเข้าร่วมกับนาฏศิลป์และทัศนศิลป์ รวมเรียกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยมีจุดประสงค์ใหญ่ๆ คือ ให้นักเรียนเข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าทางดนตรี ถ่ายทอดความรู้ความ คิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ในชีวิตประจำวัน (กรมวิชาการ 2544 : 57)

พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 มีจุดประสงค์มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ 2544 : 6)

ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้นมีความสำคัญมาก เนื่องจากเนื้อหาดนตรีในระดับมัธยมศึกษาจะเป็นพื้นฐานในการร้องเพลงและปฏิบัติเครื่องดนตรีที่ถูกต้อง ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงมีแบบอย่างที่ดีอันจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ที่ถูกต้องและก่อประโยชน์กับผู้เรียนให้มากที่สุด ฟลูตเป็นเครื่องดนตรีที่นิยมนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพิ่มเติมในวิชาสาระเพิ่ม เนื่องจากฟลูตเป็นเครื่องดนตรีที่มีนักเรียนบางกลุ่มที่ชื่นชอบ นักเรียนสามารถเลือกใช้อุปกรณ์ที่ห้องปฏิบัติการดนตรีฝึกซ้อมได้ อีกทั้งการฝึกเล่น การเป่าฟลูต ยังสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพเสริมและความสามารถส่วนบุคคลในอนาคต แต่การจัดการเรียนการสอนฟลูตมีผลกระทบบทที่เป็นปัญหาในการเรียนการสอนฟลูตมีดังนี้

ปัญหาครูผู้สอนมีภาระงานมาก มีจำนวนไม่เพียงพอ และการขาดแคลนครูสอนชำนาญเฉพาะด้าน ขาดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำวิทยาการด้านเทคโนโลยีและสื่อสารสมัยใหม่มาใช้ยังคงใช้การสอนแบบเดิม

วิธีการสอนจึงไม่สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดขึ้นได้ ครูเบื่อหน่ายกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนจึงทำงานเพียงเพื่อให้เวลาผ่านไป การเพิ่มประสบการณ์ความรู้ ความสามารถ เข้ามาเป็นมุมมองใหม่ๆ ให้แก่ครูผู้สอน รวมทั้งผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการด้านการศึกษา บุคลากร สภาพแวดล้อมน้อยไป

ปัญหาด้านห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีมีจำนวนไม่เพียงพอกับการเรียนการสอน เพราะต้องใช้งบประมาณสูงในการจัดซื้อจัดหาเครื่องดนตรีให้ครบตามจำนวนนักเรียนในแต่ละชั่วโมงเรียนและปัญหาด้านสถานที่ที่มีจำกัดในปัจจุบันนี้ (อรนุช บุญโต 2542 : 4)

ดังนั้นการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถตามเนื้อหาทางดนตรี เช่น ให้มีจังหวะ ทำนอง อารมณ์เพลง การประสานเสียง ทักษะดนตรีตามที่หลักสูตรเน้น การฟัง การร้อง และการเล่นเครื่องดนตรี การประพันธ์เพลงและการสร้างสรรค์ มีความจำเป็นอย่างมากสำหรับใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี ซึ่งครูผู้สอนต้องใช้ความสามารถ ความชำนาญในการนำความรู้จากลักษณะเป็นนามธรรมไปสู่ผู้เรียนให้เข้าใจเป็นรูปธรรมได้ หรือจากทฤษฎีถ่ายทอดให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง สิ่งนั้นคือ สื่อการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ กมล และนิตยา เอียสุวรรณ (2539 : 17) "การเรียนการสอนเป็นระบบหนึ่งซึ่งต้องอาศัย สื่อกลางสำหรับถ่ายทอดความรู้ จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลดีต่อการพัฒนาการรับรู้ของเด็กได้ดีกว่าการเรียนการสอนแบบลักษณะเป็นนามธรรม

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงได้มีการนำเทคโนโลยีการศึกษาต่างๆ เข้ามาเป็นส่วนเสริมหรือสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางได้แก่ สิ่งพิมพ์ ตำราเรียน และแบบฝึกหัด แหล่งทรัพยากรในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) โปรแกรมการศึกษา (Educational Game) และชุดการสอน (Instruction Package) โดยเฉพาะการใช้ชุดการสอน ซึ่งเป็นสื่อที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่างๆได้เป็นอย่างดี เนื่องจากชุดการสอนเป็นสื่อการเรียนที่จัดสร้างอย่างมีระบบ โดยมีการใช้สื่อการเรียนรู้แบบผสม มีการวัดผลประเมินผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งสื่อแต่ละอย่างจะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้เป็นอย่างดี

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนวิชาดนตรีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จึงต้องการพัฒนาชุดการสอน เรื่อง การเป่าฟลูต ในการฝึกปฏิบัติที่ถูกต้องเข้าใจง่าย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดและกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ยิ่งขึ้น และเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาแก้ปัญหาการเรียนวิชาดนตรีสากลในเรื่องเกี่ยวกับฟลูตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดการสอน เรื่องการเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต ที่เรียนด้วยชุดการสอนเรื่อง การเป่าฟลูต

วิธีการวิจัย

การวิจัย การพัฒนาชุดการสอน เรื่องการเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 1.4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.5 วิเคราะห์ข้อมูล

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต อำเภอเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 70 คน

กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพตอำเภอเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2552 โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 15 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 15 คน รวมจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1. ชุดการสอนเรื่องการเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย
 - 3.1.1 คู่มือครู ประกอบการใช้ชุดการสอน เรื่องการเป่าฟลูต
 - 3.1.2 คู่มือผู้เรียน สำหรับประกอบการเรียน ในหน่วยที่ 1-6
 - 3.1.3 แบบทดสอบระหว่างเรียนในหน่วยที่ 1-3
 - 3.1.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเป่าฟลูต ระหว่างเรียนในหน่วยที่ 4-6

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ตามหลักการของชุดการสอน โดยวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา จุดประสงค์การจัดทำ กำหนดการสอนและสร้างชุดการสอน ได้รับการแนะนำตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ในด้านดนตรี และผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญในด้านดนตรี แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ด้วยชุดการสอนเรื่อง การเป่าฟลูต เพื่อใช้ในการทดสอบจุดมุ่งหมายตามเกณฑ์ 80/80 และใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนการเป่าฟลูต แบ่งเป็นสองส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญในด้านดนตรี ตลอดจน ได้ปรับปรุงแก้ไขและนำมาทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต จำนวน 40 คน เพื่อหาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก และเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสม มาเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

ส่วนที่ 2 ผู้วิจัยเลือกเพลงจากเนื้อหาที่เรียนในชุดการสอน มาเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการเป่าฟลูต จำนวน 1 เพลง ได้แก่ เพลงสนุกกับฟลูต ซึ่งผู้วิจัยได้แต่งขึ้น และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำมาใช้วัดความสามารถในด้านการเป่าฟลูตของนักเรียน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 4.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ก่อนเรียนด้วยชุดการสอนทักษะการเป่าฟลูต
- 4.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งหมด ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในชุดการสอน ระยะเวลาการสอน 16 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 6 คน ใช้เวลาระหว่างปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 วันละ 1 ชั่วโมง

4.3 เมื่อสิ้นสุดการเรียนในเนื้อหาของแต่ละหน่วย ผู้วิจัยจะประเมินผลด้วย แบบทดสอบหลังเรียน ในแต่ละหน่วยต่างๆ เพื่อรวมผลการประเมินคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ

4.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนเรื่อง การเป่าฟลูต

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการสอน การเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยใช้สูตรหาประสิทธิภาพ คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ

วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการทำทดสอบค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการทดลอง สรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนเรื่อง การเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีประสิทธิภาพ 86.31/88.66 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 1 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอน เรื่องการเป่าฟลูต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน คือคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ค่า t ที่คำนวณได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 76.80 ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดการสอน เรื่องการเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.31/88.66 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบท้ายหน่วยแต่ละหน่วยของชุดการสอน คะแนนของนักเรียนทั้งหมด ได้ค่าเฉลี่ย 86.31 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมดได้ค่าเฉลี่ย 88.66 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ และสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื้อหาในแต่ละบทเรียนได้ถูกนำมาวิเคราะห์แยกออกให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากเนื้อหาที่มีความยากง่ายไม่ซับซ้อน ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยากตามลำดับ และเนื่องด้วยชุดการสอนนี้ได้จัดทำในรูปแบบของสื่อประสม ซึ่งเป็นการนำสื่อการเรียนรู้อะไรหลายอย่างมาสัมพันธ์กันตั้งแต่ สื่อตัวผู้สอน สื่อเอกสาร สื่ออุปกรณ์ดนตรี ซึ่งแต่ละชนิดมีจุดเด่นที่สนับสนุนประสิทธิภาพการเรียนรู้ต่อกัน จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสนใจที่จะเรียนรู้จนจบเนื้อหา ซึ่งตรงกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ สกินเนอร์ (Skinner) ว่าด้วยการเสริมแรงข้อหนึ่งว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นรวดเร็วถ้าเนื้อหาสาระที่เรียนรู้ได้มีการจัดให้เป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก และการเรียนรู้ผลแห่งการปฏิบัติเป็นระยะๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะมุ่งทำสิ่งนั้นต่อไป

จากการทดสอบประสิทธิภาพของชุดสอนนั้นพบว่า ค่า มากกว่า ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนได้ผ่านการเรียนรู้ในเนื้อหาของแต่ละหน่วยผ่านการทำกิจกรรมและผ่านการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนในแต่ละหน่วย จนทำให้นักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับคู่มือผู้เรียนเป็นสื่อเอกสาร ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถอ่านทบทวนได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ยังช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนได้ ในเนื้อหาบางตอนที่ไมเข้าใจจึงอาจทำให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนดีขึ้น

งานวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุมารี สุวรรณสิงห์ (2543) เรื่องการศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น ในรายวิชาดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 1(029) พบว่าชุดการสอนที่พัฒนามีประสิทธิภาพ 83.56/83.73 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญ-เลิศ มั่นปาน (2543) เรื่องการสร้างชุดการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องการเป่าขลุ่ยไทย สำหรับนักเรียนประถมศึกษา พบว่าชุดการสอนที่พัฒนามีประสิทธิภาพ 90.86/89.87 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนางสาวรุจิรา วรพต (2552) เรื่อง การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนรายวิชาดนตรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าชุดการสอนที่พัฒนามีประสิทธิภาพ 87.49/86.66

2. จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอนการเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย แสดงว่าชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ทดลองเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ผลดีมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมในชุดการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติจริง โดยได้จัดเรียงลำดับของกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปยากมีการทดสอบและปรับปรุงชุดการสอนในด้านเนื้อหา เวลา กิจกรรม ตลอดจนการประเมินผล ให้มีความเหมาะสมและมีการสาธิตให้การเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือสัมผัสด้วยตนเอง

ในการสอนดังกล่าวนี้เป็นการนำเอาแนวคิดและทฤษฎีการสอนของนักการศึกษาดนตรี และ คีตกวี ที่ได้ทำการทดลองสอนมาทำการทดลองใช้จนเป็นที่ยอมรับดังเช่น สอดคล้องกับแนวคิดของ ดิวอี้ (Dewey) ที่มีความเชื่อว่านักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือสัมผัสด้วยตนเอง เชื่อว่าการประกอบกิจกรรมด้วยตนเองทำให้เกิดการพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้า และตรงตามแนวคิดของ ดร.ซันอิชิ ซุซูกิ นักการศึกษาดนตรีชาวญี่ปุ่นที่สอนไวโอลินด้วยวิธีการจำลองแบบ โดยครูสาธิตให้นักเรียนดู แล้วนักเรียนปฏิบัติตามจนเกิดความชำนาญ เช่นเดียวกับหลักการของเบอร์เกตัน และบอร์ตแมน นักการศึกษาชาวอเมริกาที่ว่า ควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีโดยใช้วิธีการผสมผสานประสบการณ์ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย การฟัง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย การคิดสร้างสรรค์ การอ่านโน้ต และงานวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวอรนุช บุญโต (2542) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง คีย์บอร์ดเบื้องต้นวิชาดุริยางค์สากล สำหรับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนคีย์บอร์ดเบื้องต้นที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ทั้ง 6 หน่วยคือ 83.33/83.67, 80.28/82.67, 81.17/81.67, 80.33/83.00, 83.44/82.33 และ 85.00/83.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผศ.อรนุชา อัญญาวัชระ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแบบฝึกทักษะการเป่ารีคอร์เดอร์โดยใช้โน้ตสากลด้วยวิธีผสมผสานการอ่านโน้ตกับการร้องโน้ต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ผลการวิจัยพบว่า ในด้านปฏิบัติทักษะผู้เรียนมีพัฒนาการทางทักษะการเป่ารีคอร์เดอร์ดีขึ้นเรื่อยๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา โสภาสัมฤทธิ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องแบบฝึกทักษะการตีตะโพนเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดมีคะแนนร้อยละ 85.05 และผลคะแนนแบบวัดเจตคติมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.71 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

จากการวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนและผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการเรียนด้วยชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดเนื้อหา เวลา กิจกรรม ตลอดจนการประเมินผลที่เหมาะสมนั้น ช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอน เรื่องการเป่าฟลูต พบว่าในการพัฒนาชุดการสอนให้เกิดประสิทธิภาพผู้วิจัยควรพิจารณา ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ครูผู้สอนควรมีกิจกรรมเตรียมไว้ให้นักเรียนบางคนที่ศึกษาบทเรียนเสร็จก่อนเพื่อนคนอื่นๆ เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับด้านดนตรีต่างๆ ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

ครูผู้สอนควรบรรยายเสริมนอกเหนือจากเนื้อหาที่มีในชุดการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ในการสร้างชุดการสอนประกอบคำบรรยายนั้น ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเป็นข้อความสรุปสั้นๆ และควรมีภาพประกอบเนื้อหา เพื่อสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

การสอนการเป่าฟลูตนั้น ครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนว่าคนใดยังไม่สามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอนในกิจกรรมดังกล่าว ก็สามารถให้นักเรียนฝึกฝนนอกเวลาได้ จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอน ควรทดลองทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนรูปแบบต่างๆ ในระดับชั้นต่างๆ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการนำชุดการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาชุดการสอนต่อไป

ควรขยายผลการทดลองใช้ชุดการสอนการเป่าฟลูต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปยังโรงเรียนต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนการเป่าฟลูตในวิชาดนตรีสากล

ผู้วิจัยควรทำการศึกษาวิจัยเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอน

บรรณานุกรม

- กมล เวียสุวรรณ และนิตยา เวียสุวรรณ. (2539). *เทคโนโลยีการศึกษาและความหมายของสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี่.
- กิดานันท์ มะลิทอง. (2531). *เทคโนโลยีทางการศึกษาร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุมารี สุวรรณสิงห์. (2543). *การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น ในวิชาดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 1 (ส 029)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2540). *เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการสอน*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2550). *ดนตรีคลาสสิก : ศัพท์สำคัญ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2527). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุญเลิศ มั่นปาน. (2543). *การสร้างชุดการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

- เพชรสุดา ภูมิพันธ์. (2533). การสร้างชุดจูลบทเรื่อง การสี่ซอด้วง วิชาปฏิบัติเครื่องสายไทย 1 สำหรับนักศึกษาวิชา เอกดนตรีศึกษาในวิทยาลัยครูบุรีรัมย์. ปรินญาณิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ต้นบรรจง. (2531). สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา ซาวหา. (2525). เทคโนโลยีทางการศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- วิชัย ดิสสระ. (2539). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วินัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองสาส์น.
- วีระ ไทยพานิช. (2529). การออกแบบระบบการเรียนวิธีการนำไปสู่การปรับปรุงการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2521). จิตวิทยาพัฒนาการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพรวพิทยา.
- สมหญิง กลั่นศิริ. (2525). เทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสวี เย็นเปี่ยม. (2531). เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาดนตรีไทย เรื่อง การตีฆ้องวงใหญ่โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. ปรินญาณิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุชา จันท์เอม. (2527). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดาร์ตน์ ชาญเลขา. (2535). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาขับร้องเพลงไทยของนักศึกษาวิทยาลัยครูที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนจูลบทกับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anderson, R.M. (1982). Self instruction as a method of preparing elementary Schools social studies teacher trainees to apply an inductive teaching model. *Dissertation Abstracts International*. 42(11) : p.4795-A.
- Bloom, Benjamin S. (1976). *Human characteristic and school learning*. New york : Mcgraw - Hill.
- Dewey, John. (1963). *Experience and education*. New York : Macmillan.
- Flute-history, flute acoustics, categories of flute*. (2009). Retrieved 16 April 2009, from <http://encyclopedia.stateuniversity.com/pages/7602/flute.html>
- Good, Carter. V. (1973). *Dictionary of education*. 3rd ed. New York : Mcgraw - Hill.
- Gordon, L. (1973). *Modules O-A*. Florida : Department of Education.
- Houston, et al. (1972). *Development instruction modules*. Texas : College of Education University of Texas.
- Harrison, Howard. (1982). *How to play the flute*. London : Elm Tree Books.
- Otto, Langey. (1965). *Practical tutor for the flute*. London : Boosey and Hawkes Music.
- Shengqi, He. (1996). *Flute etude 100 lessons*. China : People's Music.
- Taffanel, Paul and Gaubert, Philippe. (1956). *Complete flute method*. Paris : Alphonse Leduc.
- Takahashi, Toshio. (1971). *Suzuki flute school*. United States of America : Alfred.